

Sisällysluettelo

1. Johdanto	7
1.1. Aleksis Kiven Seitsemän veljestä	7
1.2. Kiven kotikylä Nurmijärvi	11
1.3. Tutkimustehtävä, metodit, lähteet ja kirjallisuus	14
2. Veljekset lukemaan opettelemisen pakon edessä	19
2.1. Äiti kotikasvattajana	19
2.2. Naapuriapua Männistöstä	28
2.3. Lukutaitokuulustelut kinkereillä	33
2.4. Laiskanlukijat lukkarinkouluun	36
2.5. Veljesten kouluhalut	47
2.6. Keppiä ja porkkanaa	56
3. Tähtäimessä rippikoulu	64
3.1. Piispa auktoriteettina	64
3.2. Rippikoulun pääsyvaatimukset	74
3.3. ABC-kirjaa ja Swebiliusta	82
3.4. Virsikirja, Raamattu ja muu hengellinen kirjallisuus	90
3.5. Kirkkokuri vaihtuu rovestin lempeyteen	102
3.6. Veljesten rippikoulu kesti useita vuosia	110
3.7. Katsaus Nurmijärven rippikouluihin	118
3.8. Onnistuneet konfirmaatiokuulustelut	129
4. Faktaa vai fiktiota?	141
Lyhenteet	147
Lähteet ja kirjallisuus	148
Lähteet	148
Painamattomat lähteet	148
Painetut lähteet	149
Sanoma- ja aikakauslehdet	151
Kirjallisuus	152
Henkilöhakemisto	168
Taulukot, kuvat ja kaaviot	
Taulukko 1. Piispan- ja rovestintarkastukset Nurmijärvellä sekä Porvoon hiippakunnan pappeinkokoukset vuosina 1801 – 1866	73
Taulukko 2. Rippikoululaisten ikä Nurmijärvellä vuosina 1814 – 1855	76
Taulukko 3. Rippikoulun käyminen useaan kertaan Nurmijärvellä 1814 – 1851	123
Kuva 1. Nurmijärven Palojoen kylää, jonne monet tutkijat ovat sijoittaneet Seitsemän veljeksien ”Jukolan”	8
Kuva 2. Aapiskukko	83
Kuva 3. Veljesten aapisen aakkossivu	86

Kuva 4. Aukeama Nurmijärven rippilasten kirjasta	118
Kuva 5. Nurmijärven kirkon alttaritaulu	135
Kuva 6. Madonnan kuva Nurmijärven kirkon lehterissä	138
Kuva 7. Seitsemän veljeksen Hiidenkivi	141
 Kaavio 1. Rippikoululaisten prosentuaaliset ikäjakaumat Nurmijärvellä vuosina 1814 – 1855	 78